

Posudek dizertační práce

Mgr. Romana Meluzínová:

Čechy, jižní Tyrolsko a tridentské biskupství kolem roku 1400.

Reflexe krásného slohu v malířství.

Rezonance českého umění doby Karla IV. a Václava IV. v končinách za hranicemi českých zemí patří k velkým a dosud ne dostatečně prozkoumaným tématům. Hlubší znalost tohoto fenoménu v některých případech zpětně obohacuje náš pohled na dějiny architektury, sochařství a malířství v tomto období. V minulosti se českému bádání stavěla do cesty řada překážek, které dnes již neexistují. Badatelské počiny v tomto směru lze proto nanejvýš uvítat. Už proto bych rád vyslovil svou radost nad tím, že takto zaměřené práce na Ústavu pro dějiny křesťanského umění KTF UK vznikají.

Práce Romany Meluzinové je věnována malbě v jižním Tyrolsku a v teritoriu říšských biskupství v Brixenu a v Tridentu. V umění těchto regionů položených na jižní straně alpského masívu byla již před desetiletími rozpoznána odezva umělecké tvorby za Alpami, mimo jiné souvislost s architekturou a sochařstvím parléřovským, jak je to nejlépe patrné na architektuře dómu v Bolsanu a jeho sochařském vybavení. Byly identifikovány práce záalpského původu ve sbírce diecézního muzea v Tridentu, v literatuře se začaly objevovat poukazy na souvislost malířských děl v těchto regionech se záalpským malířstvím, respektive s českou malbou, jak jí reprezentují díla mistra Theodorika či Mistra třeboňského oltáře aj.

A samozřejmě také se množila upozornění na historické vazby a českými zeměmi, jako byl pokus o ovládnutí českého království Jindřichem Korutanským, jehož manželka Anna byla dcerou českého krále Václava II. a sestrou Elišky Přemyslovny provdané na Jana Lucemburského. Ten si byl dobře

vědom strategického významu. Exponentem lucemburských zájmů se tu stal Mikuláš z Brna, který se s lucemburskou podporou stal biskupem v Tridentu. Ostatně tridentskému biskupství udělil Jan Lucemburský do znaku svatováclavskou orlici. Konečně v době, kdy v těchto končinách získali nadvládu Habsburkové, působil zde jako tridentský biskup Jiří z Liechtensteinu, pocházející z moravské větve tohoto šlechtického rodu. Právě tento Jiří z Liechtensteinu byl významným objednavatelem, s jeho jménem je spojen unikátní soubor maleb v tzv. Orlí věži biskupského hradu v Tridentu.

Romana Meluzinová ve své práci předkládá ve výše naznačených souvislostech podrobné zpracování nástěnného malířství v těchto regionech. Lze ocenit, že se jí podařilo badatelsky proniknout na tato území a podrobně analyzovat díla, související se záalpským uměním. Ke klíčovým otázkám v předložené dizertaci patří problematika díla mistra Václava, v němž je zjevná vazba k českému umění, jak ho reprezentovalo dílo mistra Theodorika a jeho nástupců a Mistra třeboňského oltáře. Malby v Orlí věži tridentského hradu a cyklus nástěnných maleb v Riffianu – obojí bylo někdy pokládáno za dílo jednoho umělce – jsou však svým stylovým charakterem v řadě ohledů odlišné.

Předložená práce je napsána s mimořádnou znalostí materie i literatury k danému tématu. Navíc je napsána vytříbeným jazykem a přináší ucelený pohled na danou problematiku. Rád jí proto doporučuji k úspěšné obhajobě.

Praha 19. 09. 2017

Prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc., Dr. h. c.